

URESNIČEVANJE CILJEV TRAJNOSTNEGA RAZVOJA S TERENSKIM DELOM NA UČNI POTI GLINOKOPI ZALOG

Metka Starešinič
OŠ Vavta vas
Kostanjevica, 30. 5. 2026

Izhodišča in cilji:

- kakovostna okoljska vzgoja z vzpostavitvijo učne poti Glinokopi Zalog v sodelovanju z lokalno skupnostjo pod okriljem Občine Straža,
- okoljska vzgoja z intepretacijo naravne in kulturne dediščine,
- ozaveščanje o pomenu sekundarnih biotopov in mokrišč,
- ohranjanje biodiverzitet,
- okolju prijazne oblike pasivne rekreacije, s poudarkom na trajnostnem razvoju,
- medpredmetno povezovanje s terenskim delom in uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja.

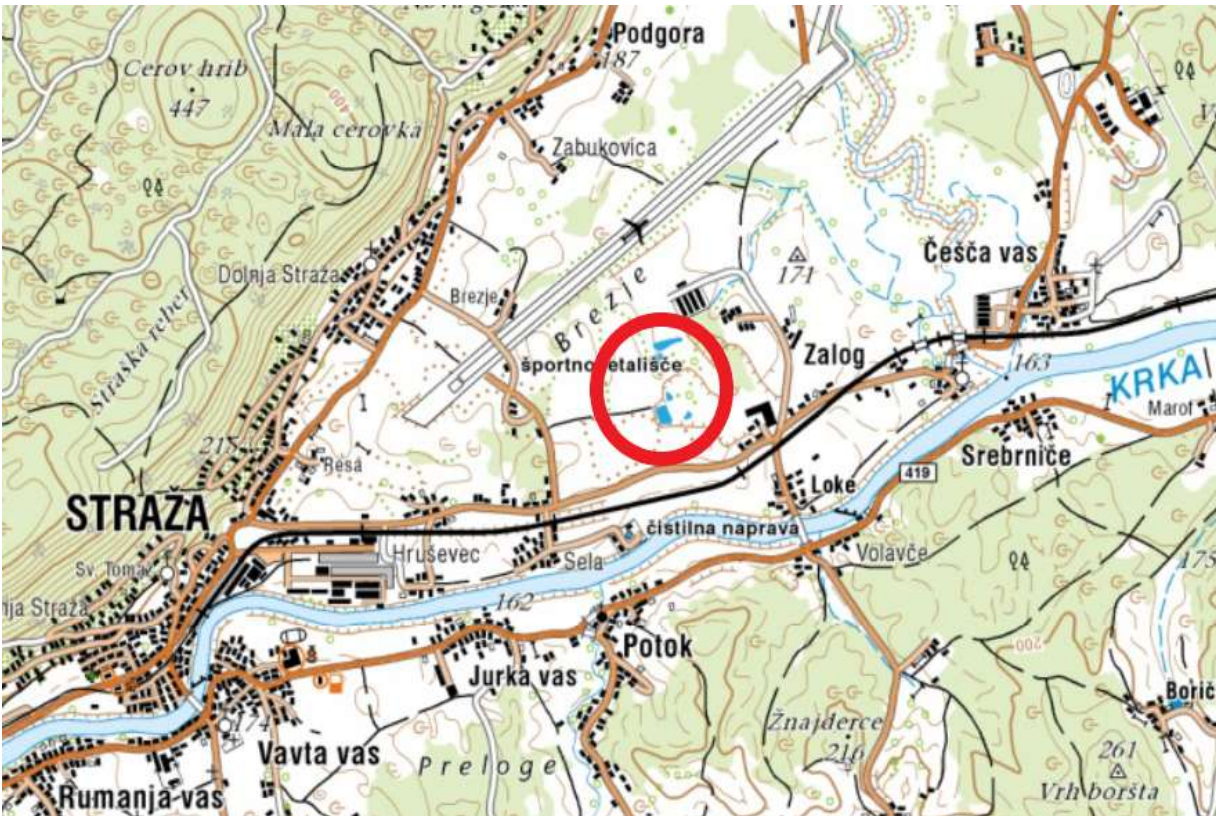
Cilji trajnostnega razvoja:

- zdravje in dobro počutje,
 - kakovostno izobraževanje,
 - čista voda in sanitarna ureditev,
 - cenovno dostopna in čista energija,
 - odgovorna poraba in proizvodnja,
 - podnebni ukrepi,
 - življenje v vodi,
 - življenje na kopnem.
- Fotografije: : Metka Starešinič,2020.

- Zemljevid Zaloške kotline z lokacijo učne poti. Vir: Geopedia (2. 12. 2020).

- Pogled na Zaloško kotlino iz Straže. Foto: Borut Peterlin, 2017.

Opuščeni glinokopi pred ureditvijo učne poti vir: Biotopi Zallog (6. 5. 2026)

Urejanje učne poti

Vir: Biotopi Zalog (6.5. 2026)

Vzpostavljena učna pot

Vir: Biotopi Zalog (6. 5. 2026)

Biotopi Zalog

Informacijske table na učni poti

<https://biotopizalog.si/ponudba>

Zgibanka Učna pot Glinokopi Zalog

Vir: Biotopi Zalog (20. 5. 2026)

Pot je primerna za samostojne ogled ali obisk manjših skupin.

Ob obisku se držite označene poti, da narava pa se obnašate prijazno!

Obiskovalci so dovoljeni: Obiskovalci so prepovedani:

Ureditev sekundarnih biotopov je bila sofinancirana s strani Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Nosilec projekta:

- Občina Straža

Partnerji v projektu:

- Tomas proizvodna, trgovsko in storitveno podjetje, d.o.o., Novo mesto
- Osnovna šola Vavta vas
- Ribiška družina Novo mesto

Trajanje operacije 2020/2021

Izšla: Občina Straža
 Vsebine: Občina Straža
 Karta učne poti: Zavod RS za varstvo narave
 Geološka karta: Plešičar, Premru & Herak (1976)
 Fotografije: David Potačar, Andrej Hudoklin, Gregor Bernard, Branka Brežka, Jana Melič
 Oblikovanje in tisk: ART 32, d.o.o. Novo mesto
 Straža 2021

Učna pot glinokopi Zalog

Dobrodošli
na najpomembnejšem morkišku na Dolenjskem!

Dobrodošli na Učni poti glinokopi Zalog

Vodni biotopi so nastali na območju nekdanje opekarne Zalog, kjer so za potrebe opekarne izkopavali glino. Ker izkopov niso zasuli, se je v njih začela zadrževati padavinska voda, ki je zajeta v petih večjih glinokopnih jamah. Zaradi naravovarstvenega pomena so bili glinokopi prepuščeni naravni sukcesiji, zato jih je potrebno vzdrževati in ohranjati obseg vodnih površin.

Zaloška kotlina s poplavnimi travniki ob Temenici in biotopi omogoča, da je na tem področju zabeleženih preko 100 vrst ptic, ki jih lahko opazujete s talne ali višinske opazovalnice, pri tem pa uporabljate daljnogled in teleskop. Za ptice, ki gnezdišne rove kopljejo v mehke brežine je urejena gnezdišna stena.

Na območju pa se poleg ptic zadržujejo tudi kačji pastirji, dvoživke, možno pa je videti tudi močvirsko sklednico. Območje ima velik pomen kot življenjski prostor redkim ogroženim rastlinam in živalskim vrstam in je uvrščeno v Naturu 2000.

Za ogled območja je urejena 700 m dolga sprehajalna pot, talna in višinska opazovalnica, učna mlaka za izvajanje naravoslovnega pouka in počivatišča.

Vstop v biotope je za vse obiskovalce prost. Vkolikor želite več informacij, vam zagotovimo vodenje s predhodno najavo (vsaj 10 dni).

Podrobnejše informacije in rezervacije vodenj:

Občina Straža
 Ulica talcev 9
 8351 Straža
 TEL: +386 07 38 48 550
 E-MAIL: info@obcina-straza.si

Mapa učne poti

Lokacija območja glinokopov

Geološka karta obravnavanega območja

Opis dejavnosti - naravoslovni dnevi na učni poti Glinokopi Zalog

- Pouk na prostem z avtentičnim učenjem,
- dnevi dejavnosti z medpredmetnim povezovanjem,
- izkustveno učenje,
- spodbujanje kritičnega mišljenja, sodelovanja in ustvarjalnosti,
- krepitev zdravja in dobrega počutja z gibanjem na svežem zraku v naravi,
- dejavnosti v bližini šole - trajnostni način mobilnosti – peš/ hoja,
- odgovorna raba energije, zmanjšan ogljični odtis in blaženje podnebnih sprememb.

- Zemljevid učne poti Glinokopi Zalog.

Vir: Biotopi Zalog (6.5. 2026)

- Učenci pri raziskovanju vodnih živali in rastlin.

Dejavnosti učencev:

- Od leta 2021 pa vse do danes dnevi dejavnosti od 6. do 9. razreda,
- poudarek na naravoslovnih, geografskih in tudi družboslovnih vsebinah (zgodovina opekarstva),
- v maju ali juniju, predvsem glede na razvitost vegetacije.

- Opazovanje različnih vrst dvoživk - rosnica, hribski urh, zelena rega, krastača, zelena žaba, navadni močerad, navadni in gorski pupek.
- Območje zatočišče številnih vrst ptic, tudi ogroženih - vodomec, rakar, mali ponirek, zelenonoga tukalica in čapljica.

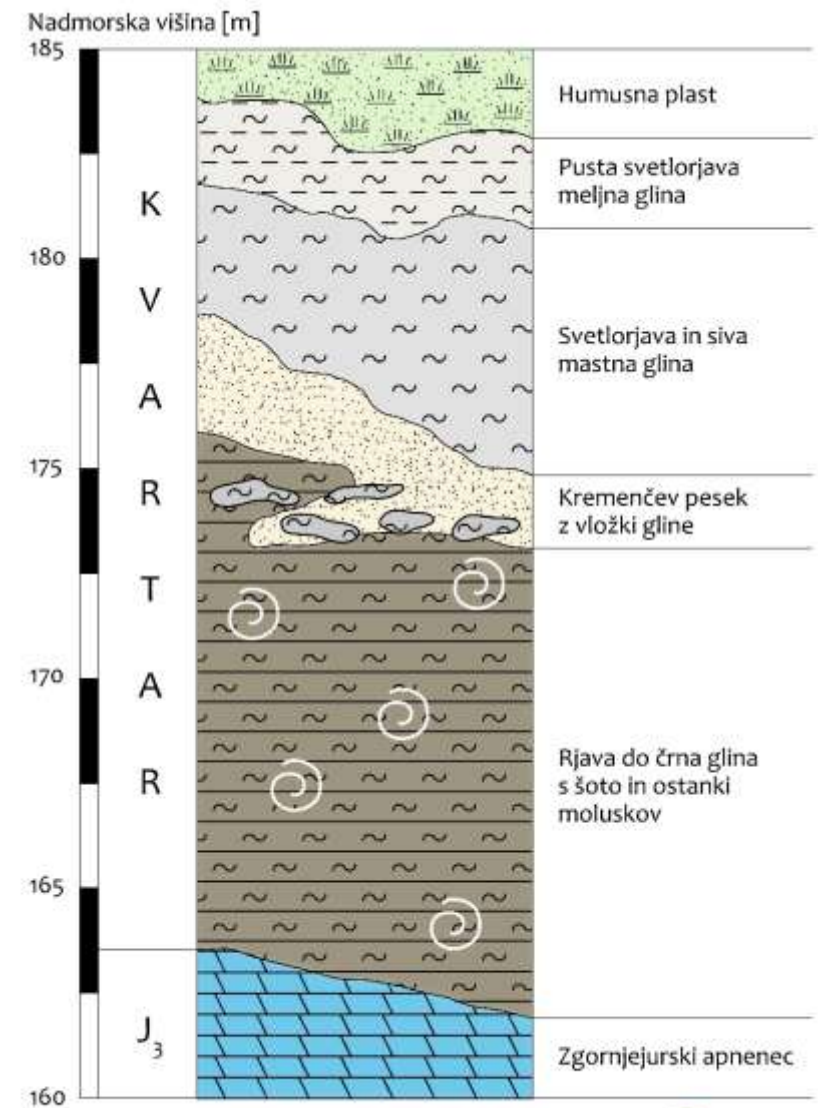
Močvirna sklednica, avtorica Marjana Papež, 2026.

Zanimivosti:

- Najdba golenice etruščanskega nosoroga,
- geologija,
- obročkanje ptic z DOPPS,
- zgodovina opekarstva.

Promocijski video o učni poti Glinokopi Zalog– OŠ Vavta vas in Občina Straža

<https://www.youtube.com/watch?v=PaGfsSoSm5o>

Zaključek:

- Vzpostavitev učne poti je izboljšala stanje ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v biotopu,
- učenci ozaveščajo pomen ohranjanja ranljivih in ogroženih habitatov v njihovi neposredni bližini,
- spoznavanje lokalne zgodovine in nekdanj gospodarsko zelo pomembne dejavnosti – opekarstva,
- terensko delo z medpredmetnim povezovanjem – uspešnejše doseganje učnih ciljev, trajnejše in uporabno znanje,
- boljše poznavanje domače pokrajine ,
- povečan pomen trajnostnega razvoja domače pokrajine.

VIRI IN LITERATURA:

1. Biotopi Zalog. Pridobljeno: <https://biotopizalog.si/>(6. 5. 2026).
2. Geopedia. Pridobljeno: http://www.geopedia.si/#T105_x507192_y72776_s14_b4,
http://www.geopedia.si/#T105_x508887_y72190_s17_b2 (2. 12. 2020).
3. Hudoklin, A., (2012): Koncept zloženke Glinokopi Zalog–naravoslovna pot (delovno gradivo). Zavod RS za varstvo narave OE Novo mesto.
4. Hudoklin, A., Sovinc, A. (1997): Novo življenje opuščeni glinokopov : urejanje drugotnega biotopa v Zalogu pri Novem mestu. Proteus, let. 60, št. 3, str. 104–110.
5. Križ, I. (2016): V opeko vtisnjen čas: opekarstvo na Dolenjskem. Dolenjski muzej, Novo mesto.
6. Občina Straža. Pridobljeno: http://www.obcina-straza.si/javna_objava/operacije-ureditve-sekundarnih-biotopov-na-obmocju-opuscenih-glinokopov-oekarne-zalog-za-obisk-javnosti/ (16. 3. 2021).
7. Pleničar, M., Ogorelec, B., Novak, M. (2009): Geologija Slovenije. Geološki zavod Slovenije. Ljubljana.
8. Rokavec, D. (2012): Gline v Sloveniji. Geološki zavod Slovenije. Ljubljana.
9. Slovenija - pokrajine in ljudje (1997). Mladinska knjiga, str. 520–525.
10. Šifrer, M. (1962): Prispevki h geomorfologiji Novomeške kotline. Dolenjska zemlja in ljudje. Novo mesto.
11. Učni načrt za geografijo. URL: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_geografija.pdf (citirano 30. 4. 2026).